

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

การปรับปรุงการผลิตและการตลาดมะม่วงหิมพานต์ของเกษตรกรในนิคมสร้างตนเอง ลำน้ำน่าน
จังหวัดอุตรดิตถ์

ตอนที่ 1 สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

1. ชื่อเกษตรกร (หัวหน้าครัวเรือน).....สกุล.....
บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัดอุตรดิตถ์
2. สภาพสมรส
 โสด   แต่งงานแล้ว   แยกกันอยู่
 หม้าย   หย่าร้าง
3. อายุ.....ปี (นับอายุเต็ม)
4. จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน.....คน
5. ระดับการศึกษา
 ไม่ได้รับการศึกษา   ต่ำกว่า ป.4   ป.4-ป.6
 ม. 1-ม.3 หรือเทียบเท่า   ม.4-ม.6 หรือเทียบเท่า
 สูงกว่า ม.6   อื่นๆ (ระบุ).....
6. จำนวนแรงงานทางการเกษตรในครัวเรือน
 ชาย.....คน   หญิง.....คน
7. การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 กลุ่มเกษตรกร   กลุ่มยุวมเกษตรกร
 กลุ่ม ธ.ก.ส.   กลุ่มผู้ปลูกมะม่วงหิมพานต์
 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร   กลุ่มสหกรณ์การเกษตร
 อื่นๆ (ระบุ).....

8. พื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด.....ไร่ มีจำนวนแปลง.....แปลง
9. พื้นที่ถือครอง
- ( ) ของตนเอง.....ไร่ ( )เช่าผู้อื่น.....ไร่
- ( ) พื้นที่ทำฟรี.....ไร่ ( ) พื้นที่อื่นๆ (ระบุ).....ไร่
- รวม.....ไร่
10. รายได้จากการเกษตรต่อไปนี้
- ( ) การปลูกข้าว.....บาท/ปี ( ) ไม้ผลอื่นๆ.....บาท/ปี
- ( ) พืชไร่.....บาท/ปี ( ) มะม่วงหิมพานต์.....บาท/ปี
- ( ) พืชอื่นๆ (ระบุ).....บาท/ปี ( ) การเลี้ยงสัตว์ (ระบุ).....บาท/ปี
- รวมรายได้จากการเกษตรทั้งหมด.....บาท/ปี
11. รายได้นอกฟาร์ม.....บาท/ปี
- ( ) ค่าขาย.....บาท/ปี ( ) รับจ้าง.....บาท/ปี
- ( ) การหักลดกรรม.....บาท/ปี ( ) อื่นๆ (ระบุ).....บาท/ปี
- รวมรายได้นอกฟาร์ม.....บาท/ปี

ตอนที่ 2 การผลิตมะม่วงหิมพานต์

1. พื้นที่ปลูกมะม่วงหิมพานต์ทั้งหมด.....ไร่
- ( ) ของตนเอง.....ไร่ จำนวนมะม่วงหิมพานต์.....ต้น
- ( ) พื้นที่เช่า.....ไร่ จำนวนมะม่วงหิมพานต์.....ต้น
- ( ) พื้นที่ทำฟรี.....ไร่ จำนวนมะม่วงหิมพานต์.....ต้น
- ( ) พื้นที่อื่นๆ .....ไร่ จำนวนมะม่วงหิมพานต์.....ต้น
- รวม.....ต้น
2. พันธุ์มะม่วงหิมพานต์ที่ใช้ปลูก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ( ) ศรีสะเกษ จำนวน.....ต้น
- ( ) พันเมือง จำนวน.....ต้น
- ( ) มานูญครอง จำนวน.....ต้น
- ( ) อื่นๆ (ระบุ) จำนวน.....ต้น
- รวม.....ต้น

3. แหล่งที่มาของเมล็ดมะม่วงหิมพานต์
- ( ) ขยายพันธุ์ด้วยตัวเอง
  - ( ) ซื้อมาจากแหล่งอื่นๆ (ระบุ).....
  - ( ) อื่นๆ (ระบุ).....
4. ท่านปลูกมะม่วงหิมพานต์พร้อมกันทั้งหมดหรือไม่
- ( ) พร้อมกันทั้งหมด ปัจจุบันมะม่วงหิมพานต์มีอายุ.....ปี
  - ( ) ไม่พร้อมกันแบ่งออกเป็น.....รุ่น
  - ( ) รุ่นที่ 1 จำนวน.....ไร่.....ต้น.....ปัจจุบันมีอายุ.....ปี
  - ( ) รุ่นที่ 2 จำนวน.....ไร่.....ต้น.....ปัจจุบันมีอายุ.....ปี
5. ปริมาณมะม่วงหิมพานต์ทั้งหมดที่เก็บได้ในปีที่ผ่านมา (2546)
- ( ) มะม่วงหิมพานต์อายุต่ำกว่า 5 ปี จำนวน.....ต้น ผลผลิตเมล็ดรวม.....กก.
  - ( ) มะม่วงหิมพานต์อายุ 5- 7 ปี จำนวน.....ต้น ผลผลิตเมล็ดรวม.....กก.
  - ( ) มะม่วงหิมพานต์อายุ 8- 10 ปี จำนวน.....ต้น ผลผลิตเมล็ดรวม.....กก.
6. เงินทุนที่ใช้ในการลงทุนปลูกมะม่วงหิมพานต์ได้จากแหล่งใด
- ( ) ทุนส่วนตัว
  - ( ) กู้ยืม (ระบุ).....
7. แหล่งเงินกู้
- ( ) ธนาคารพาณิชย์
  - ( ) ธนาคารเพื่อการเกษตร
  - ( ) ธ.ก.ส.
  - ( ) พ้อค้า
  - ( ) ญาติพี่น้อง
  - ( ) ตัวแทนบริษัทฯ/ปุ๋ย
  - ( ) กลุ่มเกษตรกร
  - ( ) อื่นๆ (ระบุ).....
8. ระยะเวลาของสินเชื่อที่กู้ยืม
- ( ) ระยะสั้น
  - ( ) ระยะปานกลาง
  - ( ) ระยะยาว
  - ( ) ไม่มีกำหนด

9. เครื่องทุ่นแรงต่อไปนี้ท่านใช้ในสวนมะม่วงหิมพานต์หรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) เครื่องสูบน้ำ ( ) รถไถเดินตาม
 ( ) รถแทรกเตอร์ ( ) แรงงานสัตว์ (วัว,ควาย)
 ( ) เครื่องพ่นยา/ปุ๋ย ( ) อื่นๆ (ระบุ).....
 ( ) ไม่ใช่

10. ท่านใส่ปุ๋ยในการปลูกมะม่วงหิมพานต์หรือไม่

- ( ) ใช่ (ตอบข้อที่ 11) ( ) ไม่ใช่

11. ปุ๋ยที่ใช้

- ( ) ปุ๋ยอินทรีย์
 ( ) ปุ๋ยเคมี (ตอบข้อ 12)
 ( ) ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมีสูตร (ระบุ).....
 ( ) ปุ๋ยอื่นๆ (ระบุ).....

12. ปุ๋ยเคมีที่ใช้สูตร.....ใช้จำนวน.....กก./ต้น

13. สารเคมีที่ใช้ป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

- ( ) ใช่ (ระบุ)..... ( ) ไม่ใช่

14. วิธีการใส่ปุ๋ย

- ( ) หวาน ( ) ฝังรอบทรงพุ่ม
 ( ) อื่นๆ (ระบุ).....

15. วิธีการกำจัดวัชพืช (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) แรงงานคน เช่น ใช้จอบ มีด เครื่องตัดหญ้า
 ( ) ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชรดพื้น (ระบุ).....
 ( ) อื่นๆ (ระบุ).....

16. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปุ๋ยและสารเคมีที่ป้องกันกำจัดศัตรูพืช/วัชพืชในรอบปี (คำแนะนำ “ปุ๋ย” หมายถึง ปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยคอก, ปุ๋ยหมัก, ปุ๋ยพืชสด) และปุ๋ยเคมี (ปุ๋ยสูตร, ปุ๋ยทางใบ, และ สอร์โม่พืช) “สารเคมี” เป็นสารเคมีที่ใช้ในการป้องกันและกำจัดโรคและแมลงศัตรูมะม่วง หิมพานต์ รวมทั้งป้องกันและกำจัดศัตรูพืช)
1. ค่าปุ๋ย.....บาท/ไร่/ปี
  2. ค่าสารเคมีที่ป้องกันกำจัด โรคและแมลงศัตรูมะม่วงหิมพานต์.....บาท/ไร่/ปี
  3. ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืช.....บาท/ไร่/ปี
17. การตัดแต่งกิ่งมะม่วงหิมพานต์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ( ) ก่อนออกดอก
( ) หลังเก็บเกี่ยวผลผลิต
( ) อื่นๆ (ระบุ).....
18. การให้น้ำมะม่วงหิมพานต์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ( ) ก่อนออกดอก
( ) หลังออกดอก
( ) หลังติดผล
( ) อื่นๆ (ระบุ).....
19. เมื่อมีปัญหาในการปลูกมะม่วงหิมพานต์ท่านปรึกษาใคร
- ( ) ญาติพี่น้อง
( ) เพื่อนบ้าน ใกล้เคียง
( ) ตัวแทนบริษัทของปุ๋ย/สารเคมี
( ) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
20. ท่านจ้างคนเพื่อช่วยในการปลูกและดูแลรักษามะม่วงหิมพานต์หรือไม่
- ( ) จ้าง (ตอบข้อ 20)   ( ) ไม่จ้าง
21. จ้างคนงานประจำ.....คน, ค่าแรง.....บาท/คน/เดือน
จ้างรายวัน.....คน, ค่าแรง.....บาท/คน/เดือน
22. ท่านเคยได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับความรู้ด้านการส่งเสริมการผลิตมะม่วงหิมพานต์ หรือไม่
- ( ) เคย (ตอบข้อ 23)   ( ) ไม่เคย

23. ข่าวสารความรู้ทางการเกษตรที่เกี่ยวข้องกับการปลูกและการตลาด (ราคา) มะม่วงหิมพานต์ที่ได้รับมาจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ข้อเรียงตามความสำคัญ)
- ( ) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร.....ครั้ง/เดือน
  - ( ) เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน.....ครั้ง/เดือน
  - ( ) เจ้าหน้าที่สหกรณ์.....ครั้ง/เดือน
  - ( ) เจ้าหน้าที่ ช.ก.ส.....ครั้ง/เดือน
  - ( ) เกษตรผู้นำ.....ครั้ง/เดือน
  - ( ) เพื่อนบ้านใกล้เคียง.....ครั้ง/เดือน
  - ( ) ญาติพี่น้อง.....ครั้ง/เดือน
  - ( ) วิทยุกระจายเสียง.....ครั้ง/เดือน
  - ( ) เอกสารแผ่นใบปลิวเผยแพร่.....ครั้ง/เดือน
  - ( ) โทรศัพท์.....ครั้ง/เดือน
  - ( ) หนังสือพิมพ์.....ครั้ง/เดือน
  - ( ) เสียงตามสาย.....ครั้ง/เดือน

ตอนที่ 3 การตลาดและราคาของมะม่วงหิมพานต์

1. ท่านทราบราคามะม่วง/ขายปลีกของมะม่วงหิมพานต์หรือไม่
  - ( ) ไม่ทราบ
  - ( ) ทราบจากแหล่งใด (ระบุ).....
2. พ่อค้าที่มารับซื้อผลผลิตมะม่วงหิมพานต์เป็นพ่อค้าประเภทไหน
  - ( ) พ่อค้าท้องถิ่น (ระบุ).....
  - ( ) พ่อค้าต่างจังหวัด (ระบุ).....
  - ( ) พ่อค้าส่งออก (ระบุ).....
  - ( ) อื่น (ระบุ).....
3. เหตุผลที่ขายผลผลิตมะม่วงหิมพานต์ผ่านพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - ( ) ขาดยานพาหนะ
  - ( ) สะดวกรวดเร็ว
  - ( ) ไม่มีเวลาที่จะนำไปขายเอง
  - ( ) อื่นๆ (ระบุ).....

4. วิธีการขายผ่านพ่อค้าคนกลางดำเนินการในลักษณะใด
- ( ) พ่อค้าติดต่อขอซื้อเมื่อมะม่วงหิมพานต์แก่พร้อมที่จะเก็บขายได้
  - ( ) พ่อค้ามาจองและตกลงราคาก่อนที่มะม่วงหิมพานต์แก่ (ขายเขียว)
  - ( ) ตัวแทนกลุ่มแม่บ้านซื้อทั้งกลุ่ม
  - ( ) อื่นๆ (ระบุ).....
5. วิธีการดำเนินการตลาดในการจำหน่ายผลผลิตมะม่วงหิมพานต์
- ( ) ขายฝาก (ตกลงราคาก่อนที่มะม่วงหิมพานต์จะแก่โดยการวางมัดจำ)
  - ( ) ขายเหมา (ขายผลผลิตมะม่วงหิมพานต์เป็นรายต้น/สวนขณะมะม่วงหิมพานต์แก่)
  - ( ) ขายปลีก
  - ( ) อื่นๆ (ระบุ).....
6. แหล่งที่จำหน่ายผลผลิตมะม่วงหิมพานต์
- ( ) สวน
  - ( ) จุดรับซื้อในท้องถิ่น
  - ( ) จุดรับซื้อในจังหวัดอุตรดิตถ์
  - ( ) อื่นๆ (ระบุ).....
7. วิธีการเก็บรวบรวมผลผลิตมะม่วงหิมพานต์
- ( ) รวบรวมเอง
  - ( ) ไม่ได้รวบรวมเองเพราะ (ระบุ).....
8. ผู้กำหนดราคาซื้อขายผลผลิตมะม่วงหิมพานต์
- ( ) ตัวทำเอง
  - ( ) พ่อค้ารับซื้อ
9. การแบ่งเกรดผลผลิตมะม่วงหิมพานต์
- ( ) มี
  - ( ) ไม่มี (ระบุ).....

10. วิธีการชำระเงินค่าผลผลิตมะม่วงหิมพานต์
- ( ) ชำระทั้งหมดเมื่อตกลงราคาซื้อขายแล้ว
  - ( ) มีค้ำไว้จำนวนหนึ่งและชำระส่วนที่เหลือเก็บมะม่วงหิมพานต์หมดแล้ว
  - ( ) อื่นๆ (ระบุ).....
11. ท่านทราบข่าวสารเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของราคาซื้อขายมะม่วงหิมพานต์จากแหล่งใด
- ( ) วิทยุ
  - ( ) หนังสือพิมพ์
  - ( ) โทรทัศน์
  - ( ) ข่าวสารพาณิชย์
  - ( ) กลุ่มเกษตรกร
  - ( ) เพื่อนบ้าน ใกล้เคียง
  - ( ) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
  - ( ) เลียงตามสาย
  - ( ) อื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 4 ปัญหาการผลิตและการตลาดมะม่วงหิมพานต์

ก. ด้านการผลิต

1. ปัญหาทางการผลิตมะม่วงหิมพานต์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อเรียงลำดับความสำคัญ)
- ( ) ขาดแคลนเงินทุนเพื่อการผลิต
  - ( ) ขาดความรู้ทางเทคโนโลยีการผลิต
  - ( ) ขาดเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตทางการเกษตร
  - ( ) ขาดแคลนแรงงานเพื่อการผลิต
  - ( ) อื่นๆ (ระบุ).....
2. ปัญหาที่พบในด้านต่างๆ
- ปัญหาเกี่ยวกับแมลง
- 1). ผีเสื้อมวลดหวาน
    - ( ) มี
    - ( ) ไม่มี.....
  - 2). หนอนเจาะกิ่งลำต้น
    - ( ) มี
    - ( ) ไม่มี.....

3). นอนกินใบ

( ) มี ( ) ไม่มี.....

4). อื่นๆ (ระบุ).....

3. ปัญหาเรื่องการใช้ปุ๋ย

1). วิธีการใส่ปุ๋ย

( ) มี (ระบุ).....

( ) ไม่มี

4. ปัญหาเรื่องสารเคมี

( ) มี (ระบุ).....

( ) ไม่มี

5. ปัญหาเรื่องน้ำ

1). ปริมาณน้ำในฤดูแล้ง

( ) ไม่มี

( ) มี 1) .....

2) .....

3) .....

6. ปัญหาเรื่องความอุดมสมบูรณ์

1). ดินขาดธาตุอาหารหลัก

( ) ไม่มี

( ) มี 1) .....

2) .....

3) .....

ปัญหาที่พบในด้านต่างๆ ข้อเสนอแนะของเกษตรกร

7. ปัญหาเรื่องคุณภาพผลผลิตมะม่วงหิมพานต์

1). ไม่สามารถผลิตมะม่วงหิมพานต์ตามมาตรฐานที่ต้อง

( ) จริง

( ) ไม่จริง 1).....

2).....

3).....

8. ปัญหาเรื่องอื่นๆ (ระบุ)

 ไม่มี มี 1) .....

2) .....

3) .....

ข. ด้านราคาและการตลาด

1. ปัญหาในการตัดเกรดและแยกพันธุ์มะม่วงหิมพานต์

1) เกษตรกร ไม่มีความรู้และไม่เห็นความสำคัญของการตัดเกรดมะม่วงหิมพานต์

 มี ไม่มี

1).....

2. ปัญหาในการขนส่งมะม่วงหิมพานต์

 มี ไม่มี

1).....

2).....

3. ปัญหาเรื่องแรงงานจ้างเก็บเกี่ยวผลผลิตมะม่วงหิมพานต์

1) ขาดแคลนแรงงานช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิต

 ไม่มี มี 1).....

2).....

3).....

4. ปัญหาเรื่องราคาผลผลิตมะม่วงหิมพานต์

1) ราคาผลผลิตมะม่วงหิมพานต์ตกต่ำ

 ไม่มี มี 1).....

2).....

3).....

5. ปัญหาอื่นๆ (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)

 มี ไม่มี

1).....

1).....

2).....

2).....

3).....

3).....

4).....

4).....

(ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ)

ภาคผนวก ข
การแปรรูปมะม่วงหิมพานต์

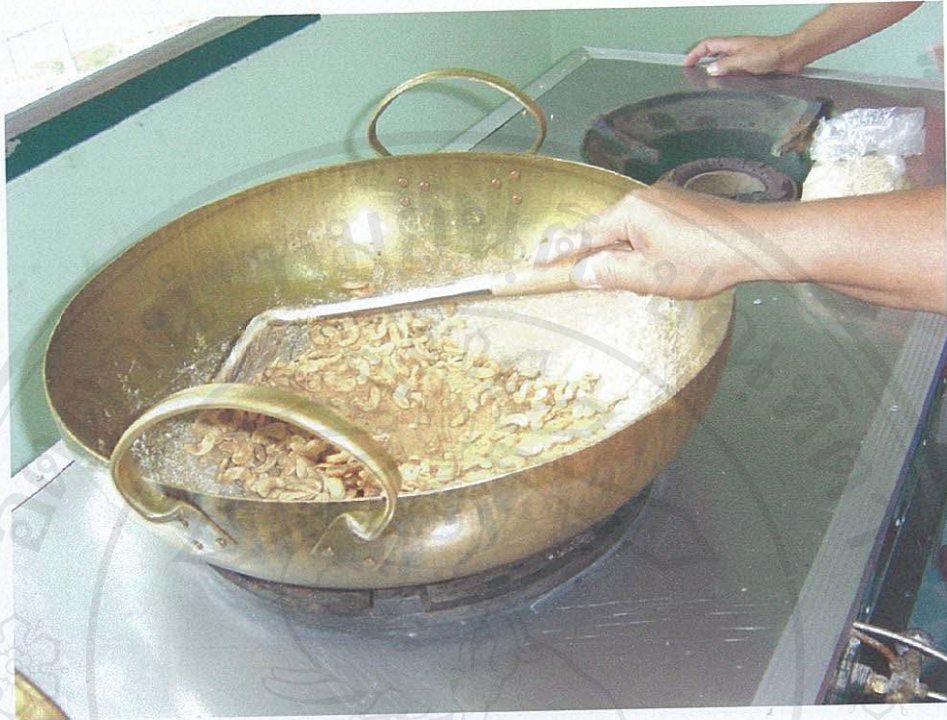

ลักษณะผลและเมล็ดของมะม่วงหิมพานต์

ลักษณะของเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ที่กะเทาะเปลือกแล้ว นำมาตากแห้ง 3-5 แดด

การแปรรูปโดยการคั่วเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ในกระทะทองเหลือง
ของกลุ่มแปรรูปเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ตำบลหาดลำ

ผลผลิตพัฒนาแปรรูปเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ของกลุ่มแปรรูปเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ตำบลหาดลำ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นายพิชัย ป่าประสิทธิ์
วัน เดือน ปี เกิด	26 กันยายน 2494
ประวัติการศึกษา	- สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพเกษตรกรรม วิทยาลัยเกษตรกรรมน่าน ปีการศึกษา 2516 - ปริญญาตรีบริหารธุรกิจการเกษตร (บธ.บ) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2539
ประสบการณ์ในการทำงาน	- พ.ศ. 2516-2518 กรมวิชาการเกษตร สถาบันวิจัยวัตถุมีพิษ บางเขน กรุงเทพฯ - พ.ศ. 2518 – 2520 ล่ามชาวเขา กองสงเคราะห์ชาวเขา ศูนย์พัฒนา และสงเคราะห์ชาวเขา จ.เชียงใหม่ - พ.ศ. 2520 – 2522 เจ้าหน้าที่การเกษตร 1 ศูนย์พัฒนาและ สงเคราะห์ชาวเขา จ.เชียงใหม่ - พ.ศ. 2522 – 2524 เจ้าหน้าที่การเกษตร 2 ศูนย์พัฒนาและ สงเคราะห์ชาวเขา จ.ตาก และ จ.พิษณุโลก - พ.ศ. 2524-2540 เจ้าหน้าที่การเกษตร 3 นิคมสร้างตนเองพัฒนา ภาคใต้ จ.สตูล และนิคมลำน่าน จังหวัด อุตรดิตถ์ - พ.ศ. 2540 – 2543 เจ้าหน้าที่การเกษตร 4 ศูนย์พัฒนาและ สงเคราะห์ชาวเขา จ.ลำปาง - พ.ศ. 2543 – 2545 เจ้าหน้าที่การเกษตร 5 ศูนย์พัฒนาและ สงเคราะห์ชาวเขา จ.เชียงใหม่ - พ.ศ. 2545 – 2546 เจ้าพนักงานพัฒนาสังคม 5 - พ.ศ. 2546 นักพัฒนาสังคม 5 รักษาการหัวหน้าฝ่ายพัฒนา อาชีพนิคมสร้างตนเองลำน่าน จังหวัด อุตรดิตถ์